

En utvecklingsplan för kulturen i Södertälje 2017–2021

Av Eric Sjöström
September 2016

REMISSUTGÅVA

Innehåll

INLEDNING

Bakgrund och genomförande	3
Förslag till tidplan	4

KULTURKOMMUNEN SÖDERTÄLJE I DAG

Flera olika Södertälje	5
Kulturkommunen Södertälje?!	5
Inventering av några kulturaktörer – från Assyriska kulturhuset till Torekällberget	7
Barn och unga i fokus	10
Att åtgärda	11
Kulturen spelar roll	13

KULTURKOMMUNEN SÖDERTÄLJE I MORGON

Vision, mål och fokusområden	14
Fokusområde 1: Södertälje är en aktiv kulturkommun	14
Fokusområde 2: Tillgänglig kultur i hela Södertälje	16
Fokusområde 3: Södertälje samarbetar och ingår partnerskap	18

BILAGOR

Frågor ställda i utredningen	20
Medverkande	20

Inledning

Jag har anlitats som en oberoende extern utredare av kultur- och fritidskontoret för att ta fram en visionär utvecklingsplan för kulturen i Södertälje – en kulturplan. Uppdraget har givits av Södertälje kommuns kultur- och fritidsnämnd.

Hela våren 2016 har jag ägnat mig åt att analysera kulturlivet i Södertälje.

Jag har undersökt, läst, tittat, gått runt, åkt runt, och framför allt pratat med människor och frågat, frågat, frågat. Hur tycker man det är idag? Vad fungerar bra, vad fungerar mindre bra, hur vill man det ska vara framöver?

Jag har förundrats över en hel del. Det mesta är mycket positivt. Vilket aktivt föreningsliv – vad många ideella krafter som genom sitt engagemang och driv skapar fantastiska upplevelser. Vilken modig och inspirerande attityd hos en kommun att tidigt ta emot idag outhärliga verksamheter som El Sistema och Berättarministeriet. Och nu Grafikens Hus! Vilken klok hållning att trots många kommunala utmaningar satsa på bibliotek, kulturskola, kultur för barn och unga och kultur för äldre. Allt detta har man lyckats med tack vare kreativa samarbeten med andra politikområden.

Men också en hel del ... utmaningar, som det heter på konsultspråk. Var är självförtroendet, stoltheten och kaxigheten över det kulturutbud som finns? Varför tillåts staden att vara en delad stad? "Det är som det är", säger alla. Varför är kulturlivet lika delat som övriga kommunen? När jag bjöd in femton olika etniska föreningar till en samtalskväll kring kulturplanen så kom – ingen! "Vi får massor av mejl från kommunen, men det känns inte som att vi är en del av kommunen eller att våra åsikter räknas", får jag till svar när jag ringer upp en ordförande och frågar varför de inte kom. Det är ett delat samhälle.

Varför används inte kulturen och det stora föreningslivet mer i utvecklingsarbetet för hela kommunen? Varför tar kommunen inte fasta på det mest karaktäristiska och framträdande för Södertälje: mång-

falden, den viktiga industrihistorien och bredden inom kulturlivet från Tullgarns Slott till Hovsjö Hub? Istället kallar man sig för Kringelstan och definierar sig som båt- och badstad. Och på den stora officiella stadsfestivalen framträder melodifestivalartister istället för popstjärnan Maher Zain, "större än Lady Gaga och Justin Bieber", som är uppvuxen i Södertälje? Vad är Södertäljes kulturella biotop, det vill säga vad är unikt för just Södertälje?

Jag har en rad förslag på insatser och åtgärder som borde gagna kulturen och kulturlivet enligt mitt sätt att se på det. Jag ser också en stor potential att utveckla en unik konstmiljö som Saltskog Gård, liksom att Konsthallen och Oktoberteatern har en resa framför sig för att återupprätta sin angelägenhetsgrad för inånarna. Jag ser även möjligheten att bygga ett nytt kulturhus vid Södertälje centrum's finaste plats. Bland mycket annat.

Efter alla samtal och dialoger med företrädare för kultur- och föreningslivet har jag kommit fram till föreliggande analys och tankar, som bör kunna genomföras fram till 2021. Det här är mitt förslag på hur man stärker kulturen och kulturlivet för invånarnas och kommunens bästa.

Bakgrund och genomförande

Kultur- och fritidsnämnden i Södertälje har haft en tydlig kulturpolitisk strategi de senaste åren. Trots att en ekonomiskt utmanande situation har rått inom såväl det kulturpolitiska området som inom andra nämnder har ändå flera verksamheter initierats och utvecklats genom samarbete med såväl föreningslivet som näringslivet. Ur samverkan har det bland annat växt fram en parkourpark, mötesplats Täljehallen, nya spontanidrottsplatser, orkesterskolan El Sistema och berättarverkstaden Berättarministeriet.

Mitt uppdrag, att ta fram en utvecklingsplan för kulturen i Södertälje, utgår från kultur- och fritidsnämnden. Det ska vara en politisk viljeinriktning för de kommande fem åren. Programmet ska vara över-

gripande, genomsyra kommunens samtliga verksamheter och ange inriktning för det kulturpolitiska arbetet i kommunala nämnder och bolag. Programmet ska tydligt kopplas till såväl de övergripande målen för kommunen som nationella kulturpolitiska mål och regionala visioner och utvecklingsplaner.

Kulturplanen ska grunda sig på viljan att Södertälje ska ha ett levande kulturliv med både bredd, djup och förnyelse. Följande ska prioriteras i programmet, enligt uppdragsbeskrivningen:

- Barn och unga – kultur för barn och unga skapar kreativa och insiktsfulla människor
- Attraktiv livsmiljö – kultur bidrar till lokal utveckling: kultur är inte grädde på moset utan jästen i degen, som får Södertälje att växa
- Öka kulturens tillgänglighet – alla invånare ska ges möjlighet att delta och verka i kulturlivet

Det kulturpolitiska programmet ska också ta avstamp i den vision för kultur- och fritidskontoret som finns, liksom i den av kommunen beslutade varumärkesplattformen.

Arbetet ska genomföras genom dialog och kunskapsinhämtning med företrädare för kommunen, kulturlivet (lokala föreningar såväl som kulturutövare), aktuell forskning, företag samt intresserade södertäljebor i alla åldrar.

Mer konkret genomförs arbetet i två delar; en del där det förutom skrivandet av programmet också ingår

omvärldsbevakning, intervjuer med politiker, tjänstemän, kulturliv och så vidare samt en del som består av genomförandet av ett antal seminarier/workshops.

Det hölls två öppna möten, ett på Nova, som riktade sig mot ungdomar och ett på Stadsbiblioteket, där allmänheten inbjöds. Workshops hölls också på en personaldag med kultur- och fritidskontorets anställda. Under hela våren har det även funnits en mejladress, kulturplan@sodertalje.se, som har varit öppen för vem som helst att inkomma med synpunkter. Totalt har cirka 250 personer på olika sätt medverkat i utredningen.

Förslag till tidplan

Mitt förslag presenteras och offentliggörs i slutet av september 2016 i en remissutgåva. Därefter vidtar ett utskick till de föreningar och organisationer som har berörts av utredningen.

Under ett par veckor finns det möjlighet för dem och för allmänheten att inkomma med remissyttrande. I slutet av oktober publiceras slutversionen av förslaget till utvecklingsplan. Kultur- och fritidsnämnden och därefter övriga politiska nämnder samt kommunfullmäktige tar därefter, vintern 2016/17, beslut om genomförande.

Under våren 2017 ansvarar kultur- och fritidskontoret för framtagande av konkreta aktivitetsplaner och kostnadsberäkningar av förslagen.

Kulturkommunen Södertälje i dag

Flera olika Södertälje

Jämfört med många andra kommuner i Stockholms län ser Södertälje väldigt olika ut. Det finns glesbygd och utpräglad skärgårds- och jordbrukslandskap, liksom tätort och stadsdelar med mångmiljonbostäder. Många säger spontant basket, Björn Borg och Scania för att ge en bild av staden. När jag ber folk beskriva vad som karaktäriserar Södertälje rent generellt nämner man arbetarklasstad, industrisamhälle och hög andel invandrare.

Flera nämner just att kommunen mer borde lyfta fram att man är en mångkulturell stad som har en stolt industrihistoria. "Idrottsstad" och "många kulturovana" är också ofta förekommande beskrivningar vad som kännetecknar kommunen. "Jag älskar Södertälje, alla människor som bor här, men jag känner mig inte hemma i den officiella bilden av staden som kommunhuset pressar ut", säger en föreningsaktiv.

Flera av de kommunala företrädarna jag träffar använder begrepp som "dynamisk" och "fullt av spännande utmaningar". "Vi är många som jobbar här som tycker det är spännande", säger en i stadshuset. Grafikens Hus är bara ett exempel på en av de senaste externa kulturaktörerna som har påtalat att det är just den speciella befolkningssammansättningen som har gjort att man har sökt sig till Södertälje.

Det mest slående är dock konstaterandet av i princip samtliga som jag träffar att Södertälje är en delad stad. "Invandrarna håller sig för sig själva och vi infödda svenskar har vårt", säger en person jag träffar. Många upplever att det är en stenhård segregering mellan de olika grupperna och att hegemonin familj och kyrka är "benhård – den slår allt annat".

Segregationen gäller inte bara mellan olika religiösa och etniska grupperingar, utan också mellan landsbygd och stad. Södertälje har ett vidsträckt landsbygdsområde, som kan beskrivas som skärgård och glesbygd. "Det är påtaglig skillnad mellan centrum och periferi här. Vi blir isolerade och ensamma och är långt bort från kulturbyråkratin och där det händer",

säger flera röster från hembygdsföreningar. Järna och Ytterjärna upplevs av många övriga södertäljebor som ytterligare en separat del, som lever sitt eget liv utanför resten av samhället.

Kulturkommunen Södertälje?!

Bilden av kulturkommunen Södertälje blir också ganska olika, beroende på vem man är, var man bor. Vissa känner sig väldigt inkluderade och andra förstås utanför. Vissa kulturyttringar premieras, medan andra lever en mer undanskymd tillvaro. Precis som i andra kommuner.

Närheten till Stockholm – 45 minuter med pendeltåg – upplevs som både bra och dåligt. De stora kulturinstitutionerna finns inte i Södertälje. Inte heller de mest avantgardistiska kulturyttringarna. De mest framträdande dragen i Södertäljes kulturliv och det mest utbredda är det man skulle kunna beteckna som vardagskultur. Bibliotek, kulturskola, stor inriktning på barn och unga, samt föreningslivet är det som dominerar utbudet.

I mångas ögon är Södertälje känd som idrottsstad och borde, enligt många av de intervjuade, vara känd som en kultur- och en idrottsstad. "Det behövs en kommunal kaxighet när det gäller kulturen", som någon uttrycker det. Självbilden i kommunen är att man vill uppfattas som en kommun som investerar i kultur och idrott. Och politikerna är väldigt tydliga med att kulturen också ska gynna skolresultat och berika fritiden.

Imponerande kultursatsningar ...

Trots en tuff ekonomi i många år upplevs det ändå av många som att det görs satsningar på kultur och idrott – "det är imponerande", säger någon. Man ligger i framkant inom vissa delar. Man har varit snabb att ta emot externa initiativ och samverka med andra, likaväl som inom kommunen.

Södertälje var först i landet med Berättarministeriet och tvåa, efter Hammarkullen i Göteborg, med att etablera El Sistema. Den statliga kulturskoleutredningen har uppmärksammat Kulturskolans nya

arbetsätt. Kultur 365, kultursatsningen inom äldreomsorgen, uppfattar jag som unik till sin omfattning och upplägg. Likaså med den mångåriga och omfattande prioriteringen att nå ut med kultur för barn och unga i förskolan och skolan. Dessutom har en av de nationellt viktiga konstaktörerna, Grafikens Hus, valt att etablera sig i Södertälje.

Många av de intervjuade uppger spontant att det finns ett stort programutbud, många kulturaktörer och ett stort föreningsliv i kommunen. ”Det händer mycket här!”, sammanfattar någon det. Kommunen får ut mycket av sina föreningsbidrag, som förlöser mycket ideellt arbete.

Mitt intryck är att det fungerar till stora delar bra. ”Vi är en stad, inte en liten kommun”, säger någon. Det verkar finnas mycket att göra och en stor tillgänglighet och mångfald i kultur- och föreningsutbudet för medborgarna. Det finns också en bredd i utbudet och mångas intressen kan tillvaratas.

... och omfattande kulturutmaningar

Å andra sidan upplevs det av flera som att kulturen skulle kunna prägla staden och även bilden av staden ännu mer. Uppfattningen som många av de intervjuade gett uttryck för är att kulturen inte är tillräckligt prioriterad av den allra högsta politiska ledningen i Södertälje, oavsett politisk färg. De pratar sällan om kulturens värden offentligt.

Skolan är absolut prioriterad. Och värdet av idrotten lyfts av de styrande, men stadens högsta politiska och förvaltningsledning lyfter inte fram kulturens betydelse för stadens utveckling. Jag upplever det ändå som att ansvariga kulturpolitiker och tjänstepersoner har lyckats driva på utvecklingen och startat flera nya verksamheter, trots att kulturfrågorna inte alltid upplevs som prioriterade från allra högsta topp. Många påtalar också att hela det aktuella arbetet med att ta fram en kulturplan är just ett tecken på en ny prioritering av kulturfrågorna. Södertälje borde profilera sig med satsningar både på skolan, idrotten och kulturen – då skulle man kunna bli nationellt ledande, föreslår någon.

”Vi är ingen kulturstad längre!”, säger någon. På 1970-talet blomstrade teatergruppen Oktober och satsningarna på Stadsbiblioteket och Konsthallen gav

genklang i stadsbilden och i medborgarnas medvetande. Idag ligger Södertälje under snittet jämfört med andra kommuners budgetar för kultur.

Mycket är ideellt drivet i Södertälje; ”man utgår från att kulturen inte ska få kosta”, säger en av föreningsföreträdarna, och många upplever det som att kulturen får stryka på foten för idrotten. Någon uttrycker det som att kommunens kultursatsningar känns som snäva mål och kommersiella, ”kulturens egenvärde glöms bort, varför är det sådant nyttoperspektiv på kulturen?”.

Och den största utmaningen av dom alla

Det mest slående intrycket av Södertälje och Södertäljes kulturliv är dock att det är så delat. ”Det finns två Södertälje och aldrig mötas de två”, sammanfattar någon det. Man upplever samfällt att ”svenskars” och ”invandrades” kulturliv är separerade och att det verkar vara som det är och inte kunna ändras på. Trots allas bedyranden att man önskar inget hellre än att det inte borde vara så.

”Men vi går ju inte på varandras evenemang!”, säger någon apropå att även kulturstaden Södertälje är delad. Folk nämner många exempel i samtalen. Fem minuter från centrum ligger Assyriska Kulturhuset, ”men där har jag aldrig varit”, säger flera av de kommunala höga kulturcheferna. Torekällberget besöks inte i så stor omfattning av invandrarfamiljer – ”varför skulle vi det, de berättar ju inte om vår historia”, Estrads programutbud lockar inte med annat än västerländska kulturprogram. Det finns få anställda och inga höga chefer med utländsk bakgrund inom kultur- och fritidskontoret.

Berättarministeriet och El Sistema nämns ofta som goda exempel på ett integrerande synsätt som kan spela avgörande skillnad när de unga, som deltar där, växer upp.

Botkyrka nämns av flera som exempel på en kommun som medvetet använder sig av kulturen som motor och där devisen ”Långt ifrån lagom” präglar hela det strategiska och kommunikativa arbetet. Man låter kulturen ta plats i det kommunala publika arbetet.

Inventering av några kulturaktörer – från Assyriska kulturhuset till Torekällberget

Att kommunen prioriterar barn och unga blir också tydligt när olika kulturaktörer kommer upp i de olika samtalen med företrädare för kultur- och föreningslivet i Södertälje. Förutom de kommunala institutionerna är samarbetet och partnerskapet med externa aktörer påtagligt, till exempel flaggskeppen Berättarministeriet och El Sistema och nytillskottet Grafikens Hus.

Jag kan efter samtal med många kulturföreträdare konstatera att två av de historiskt sett nydanande verksamheterna Oktoberteatern och Konsthallen har utmaningar i att försvara sina positioner och storleken på de ekonomiska stöden, medan biblioteken är fast förankrade bland medborgarna och utvecklas positivt. Jag ser också att kommunen bör ta tillvara två av de historiskt sett intressanta byggnaderna Hebbevillan och Saltskog Gård och utveckla verksamheterna där.

Assyriska kulturhuset

I Assyriska kulturhuset har Assyriska föreningen sitt kansli. Föreningen är indelad i tre verksamhetsgrenar: kvinnosektion, ungdomssektion och kultursektion. Hösten 2013 öppnades det nyrenoverade kulturhuset och där bedrivs en mängd verksamheter, främst riktade mot barn och unga, bland annat musikskola och folkdansundervisning. Kvinnosektionen har genomfört projektet Läsa för integration, som syftar till att öka läsningen bland barn, som erhöll kommunens integrationsutmärkelse 5i12-priset förra året.

Berättarministeriet

Berättarministeriets första skrivarverkstad öppnades hösten 2011 i Södertälje. Nu finns även verksamhet i Järva och Hagsätra och planer finns på etablering i Göteborg. Idén är att vända sig till barn och unga mellan 8 och 18 år, med fokus på årskurs 2–5 med kostnadsfria program varje för- och eftermiddag och på så vis erbjuda ett ämnesövergripande stöd. Några av aktiviteterna är till exempel öppet hus för hela familjen två gånger i veckan under rubriken Ordpyssel med skrivövningar, Bokslukarna, ett samarbete med Stockholms stadsbibliotek och Södertälje bibliotek. Under loven erbjuder man också aktiviteter i samarbete med bland annat Moderna museet och Hallwylska museet.

Biblioteket

Stadsbiblioteket är beläget i Lunahuset, mitt i centrum. I kommunen finns kommunalsbibliotek i Enhörna, Järna, Hölö och Mölnbo. Under sommaren har även en biblioteksfilial i Hovsjö Hub haft öppet. Stadsbiblioteket uppfattas numera som väldigt aktivt och fungerar som en smältdegel med en strid och varierad besökarskara, mycket tack vare en uttalad politisk prioritering. Många beklagar dock den minskning av biblioteksutrymmet i Luna, som gjordes för tio år sedan, då biblioteket istället fick sin ingång en trappa upp. Likaså saknas en permanent filial i Hovsjö. Det finns interna planer på att utveckla utbudet för barn och unga på stadsbiblioteket.

El Sistema

Numera finns El Sistema i femton kommuner i Sverige. Södertälje var andra kommunen, efter Hammarkullen i Göteborg, som startade den mångfaldigt prisbelönta orkesterskolan i Sverige. I Södertälje är verksamheten en del av Kulturskolan och har sin gärning i Hovsjö och på Soldalaskolan. Grundidén är att musiken och orkestertspelet stärker barn och ungas mänskliga och sociala utveckling. Hela familjen involveras och inbjuds till gemensamma aktiviteter varje vecka. Kungliga Filharmonikerna är Södertäljes samarbetspartner och orkesterns medlemmar fungerar som mentorer åt barnen.

Fritid för funktionshindrade

Kommunen bedriver en mångfacetterad och bred verksamhet riktad till personer med funktionsnedsättningar. Man arrangerar bland annat kulturfestivalen "Kul för dej å mej" som pågår under en vecka per år och på flertalet olika scener runt om i Södertälje. Verksamheten upplevs som viktig för målgruppen. Dess nuvarande organisatoriska placering inom kultur- och fritidskontoret bör ses över, funktionen bör kanske snarast ligga i en stabsfunktion. Även verksamhetens resurstilldelning, som minskat de senaste åren, kan behöva justeras.

Grafikens Hus

Grafikens Hus hade verksamhet i Mariefred fram till våren 2014, då en brand totalförstörde byggnaden. Sedan dess har stiftelsen tittat på olika alternativa etableringar i olika kommuner och till slut fastnade man för Södertälje. Kommunen kommer – vid sidan av bland annat Kulturrådet och Stockholms läns landstings kulturförvaltning – att bekosta delar av den årliga

driften av Grafikens Hus. Stiftelsen kommer själv att ordna finansiering av iordningsställande av lokal. Öppning planeras 2018, men redan nu har verksamheten startat med en mängd aktiviteter och samarbeten, däribland flera riktade mot unga.

Hebbevillan

Den litterära föreningen Wendelas Vänner bildades 1983 med huvudsakligt syfte att rädda journalisten Wendela Hebbes (1808–1899) sommarhus i Södertälje från rivning. Sedan många år bedriver den ideella föreningen en kulturhistorisk intressant verksamhet, dels genom en rik programverksamhet i samarbete med ABF Södertälje-Nykvarn, dels genom museiverksamheten, som berättar om Hebbe och andra historiska personer. Huset ger centrum karaktär och bidrar genom sin program- och restaurangverksamhet till kulturutbudet i staden.

Hilma af Klint-museum

Planer finns på att bygga Kristallen konsthall i Ytterjärna, som ska tillägnas konstnären Hilma af Klint (1862–1944), en av den moderna konstens viktigaste pionjärer och på senare tid internationellt uppmärksam, vars samling ägs av en stiftelse. Kristallen ska stärka och utveckla Ytterjärna som en viktig kulturplats och resmål. Arkitektbyrån Snöhetta har ritat skisser till konsthallsbyggnaden. Organisatorerna bakom Kristallen ser framför sig att verksamheten visar verk ur af Klint-samlingen parallellt med annan modern konst och har en rik programverksamhet.

Konsthallen

Granne med Stadsbiblioteket, på samma våning i Lunahuset, ligger Södertälje konsthall. Medan biblioteket upplevs av flertalet som en mötesplats för många människor och för olika människor, är känslan hos flera av de intervjuade att konsthallen lockar få besökare: "Man är ofta ensam besökare där, verksamheten känns inte levande, den skapar ingen debatt", säger någon. Efter samtal med flera konstföreträdare i kommunen, kan jag konstatera att angelägenhetsgraden på utställningsutbudet har minskat betydligt sedan storhetstiden på 1970- och 80-talen, som många minns med glädje. Icke desto mindre har konsthallen stått i fokus – vid sidan om Oktoberteatern – för den lokala kulturdebatten den senaste tiden. Många har försvarat dess existens, sedan det blev känt att Grafikens Hus hade för avsikt att etablera sig i kommunen

och frågan kring finansiering till en början var oklar.

Kringelfestivalen

Kringelfestivalen är en stadsfestival i augusti varje år, som arrangeras av Södertälje Centrumförening på uppdrag av kommunen. I år framträdde artister som Frans och Danny, kända från melodifestivalen, och Peg Parnevik som stora akter. En stark rekommendation är att Södertälje framöver hittar en mer profilerad festival, som motsvarar stadens karaktär.

Kulturhuset i Ytterjärna

Kulturhuset i Ytterjärna är speciellt tack vare sitt läge, sin arkitektur och sitt stundtals unika program. Huvudägare är den antroposofiska Vidarstiftelsen som presenterar ett varierat program med musik, dans, teater, film och konst av hög kvalitet. Hösten 2016 framträder bland andra världsbaritone Peter Mattei, Cirkus Cirkör och koreografen Virpi Pahkinen. Man arrangerar också konferenser, seminarier och föredragsserier. Restaurang och café använder sig av biodynamiskt odlade råvaror från trakten. Jag kan se en stor potential i verksamheten. Jag upplever dock att man är ganska fjärrad från, och inte samverkar med, Södertäljes övriga kulturliv.

Kulturskolan

Det finns en stor stolthet över Kulturskolan och en stor enighet om dess betydelse. Många påtalar Kulturskolans mångårigt stora betydelse och det viktiga politiska beslutet för några år sedan att sänka kostnaden för avgiften. Det finns också ett intresse utifrån för den nya pedagogiska modellen för gruppundervisning som man har infört. Utmaningarna är flera: hur rekryterar man elever från hela kommunen? Speciellt med tanke på att lokalernas läge förutsätter att de mindre barnens föräldrar är bilburna. Borde man flytta in till centrum eller finnas i flera kommundelar? Det nuvarande läget gynnar inte en bred rekrytering från hela kommunen. Hur skulle man aktivt kunna vända sig till vissa grupper, till exempel nyanlända familjer och ensamkommande flyktingbarn? Jag rekommenderar att man gör en översyn av verksamheten gällande vilka som tar del av undervisningen och hur – på nuvarande plats, i centrum eller på flera platser i kommunen? – man bäst tillhåller sin verksamhet.

Nova

Kommunen driver ett "kulturhus i miniatyr" för ungdomar mellan 15 och 25 år. Det fungerar som en mötesplats, med en scen och ett café och är beläget i Lunahuset, vid Konsthallen och Stadsbiblioteket. Här erbjuds ungdomar att ställa ut sin konst eller uppträda i alla genrer. Man har generösa öppettider (fram till klockan 19 på vardagar och lördag dag). Utmaningen för Nova, som jag uppfattar det, är att göra sin existens känd för alla ungdomar i hela kommunen. Hur kan man arbeta mer uppsökande? Idag är det ofta tomt i de relativt stora lokalerna? Väldigt många fler unga borde få upptäcka mötesplatsen och kulturhuset Nova.

Oktoberatern

Oktoberatern som etablerade sig i Södertälje på 1970-talet var tidigare stadens stolthet. De var nationellt omtalade och omskrivna för sina epokgörande teaterproduktioner. Den senaste tiden har Oktoberatern utsatts för kritik i lokalmedia framför allt gällande brist på effektivitet och öppenhet, lågt i tak med dålig arbetsmiljö och ett otydligt ledarskap. I mina samtal med olika kulturaktiva i staden har jag ofta mötts av uppfattningen om bristande samarbetsvilja, den låga produktionstakten och de få publika föreställningstillfällena i förhållande till att man är den största enskilda kommunala stödmottagaren inom kulturområdet – som dessutom fick en ekonomisk höjning i år. Under 2015 gjorde man vid sidan av workshops 75 publika föreställningstillfällen på hela året för drygt 5.500 personer. Helt uppenbart är det en utmaning för styrelsen att säkerställa att Oktoberatern framöver kan vinna förtroende i omvärldens ögon.

Saltskog Gård

Saltskog Gård var affärsmannen och konstmecenaten Carl Fredrik Liljevalchs (1837–1909) hem. De senaste trettio åren har villan fungerat som konstnärligt centrum med konstnärateljéer och utställningsytor organiserat via en stiftelse. Utöver konstutställningar ett antal gånger per år bedrivs även programverksamhet i samarbete med ABF Södertälje-Nykvarn och i den tillhörande trädgården görs ibland olika scenkonstarrangemang sommartid. Hela verksamheten sköts av den ideellt arbetande styrelsen. Verksamheten lever till stor del en undanskymd publik tillvaro, helt beroende av ideella krafter, skral ekonomi, brist på professionellt utåtriktat kommunikationsarbete och dessutom i en byggnad som är i behov av renovering. Jag kan se

en väldigt stor potential i verksamheten, byggnaden och dess omgivande trädgård och park, men då måste ekonomin och huvudmannaskapet ses över.

Stadsscenen

Den i kommunal regi drivna Stadsscenen, som ligger i samma hus som stadshuset, har två större scener; Estrad och Trombon. Där presenteras mängder med program, alltifrån teatergästspel, musik i olika genrer, dans, stand-up och shower. Man fungerar också som digitaliserad biograf och visar bland annat livesändningar från Metropolitanoperan i New York. Omtalat är också dans till levande orkestrar där funktionshindrade är extra välkomna och onsdagarnas lunchmusik med fri entré. Det finns en stark bredd i utbudet, men jag kan också se att det gör profilen lite vag och otydlig. Kommunikationen är avgjort ett bekymmer: trycksaker och hemsida följer kommunens grafiska profil. Jag kan överhuvud taget se ett problem för de kommunala kulturverksamheterna att kommunicera med omvärlden på samma sätt som äldreomsorgen och bygglovshanteringen.

Södertälje teateramatörer

STA, Södertälje teateramatörer, har omvittnat starkt stöd från kulturlivet. Många påtalar dess stora betydelse, från starten 1960 fram till nu. Man är indelade i cirka femton olika amatörteatergrupper och engagerar cirka 260 aktiva varje vecka. På grund av meningsskiljaktigheter med hyresvärderna står STA utan lokal från och med hösten 2016, efter att ha huserat i Sagateatern sedan 1983. Kommunen är i skrivande stund behjälplig med att lösa lokalfrågan både på kort och lång sikt.

Tom Tits Experiment

Största attraktionen i Södertälje, som dock inte rör kulturnämndens budget, är Tom Tits Experiment, ett upplevelsecentrum kring naturvetenskap och teknik, med cirka 175.000 besökare per år. Verksamheten ägs av Södertälje kommun och är ett dotterbolag inom Telge AB. Jag uppfattar att verksamheten har en trygg position och förankring och brett politiskt stöd i kommunen.

Torekällberget

Södertäljes stora friluftsmuseum Torekällberget invigdes 1929 och visar hur man levde i Södertälje och östra Sörmland på 1800-talet. Man vänder sig framför allt till barn och familjer för att ge kunskap och

upplevelser. Historiska hus, gamla miljöer, djur och programverksamhet, däribland 1800-talsveckan i början av sommaren varje år, utgör stommen. Fri entré tar många upp som en positiv faktor. Däremot påtalas det om begränsad information – ”det finns inte ens texter på engelska”, säger flera, och ofta ”tomt på aktiviteter – det känns ödsligt”.

Torekällberget är hemvist för Södertälje Stadsmuseum och i organisationen finns Biologiska museet. De båda delarna ligger dock till stora delar vilande eller med begränsad verksamhet på grund av bristande resurser.

Barn och unga i fokus

Att barn och unga är en prioriterad målgrupp för de styrande i Södertälje även inom kultur- och fritidsområdet har inte undgått någon av de jag har samtalat med. Det är klart uttalat från kommunen och det har tydligt framgått för alla jag har träffat.

Stoltheterna är bland annat El Sistema och Berättarministeriet, som många omnämner som självklara storheter. Även amatörteaterföreningen STA, som engagerar mängder av barn och unga, och Torekällbergets utpräglade inriktning mot barn och fri entré, anses som väldigt betydelsefulla för barn och unga. Andra tydliga politiska prioriteringar är den halverade avgiften till Kulturskolan i syfte att få breddad rekrytering, fri entré på Tom Tits för alla Södertäljes skolor måndagar och tisdagar och även utbildning av lärare.

”Vi har extra svårt att nå alla barn på fritiden eftersom vi har så många nyanlända barn, som inte per automatik hittar till olika kulturaktiviteter på fritiden. Därför är skolan viktig. Där kan vi nå alla barn med våra satsningar”, säger en kommunrepresentant.

Södertälje har ett väl utvecklat program, kallat Kultur i skolan/Kultur i förskolan, som vänder sig till alla förskolor och skolor. Kultur- och fritidskontoret kan erbjuda 25.000 platser varje år på olika kulturprogram genom ett samarbete med utbildningskontoret. Målet är att säkerställa att alla barn och unga får ta del av kulturupplevelser.

Systemet bygger på att information om utbudet går via lärare och förskolepersonal, som blir så kallade kulturutvecklare. I praktiken innebär det att det baseras på eget intresse hos lärarna och att det finns

eldsjälar. Och att rektorerna och skolledarna prioriterar detta, vilket inte alltid är fallet. ”Hur kan man hitta system så att det inte blir så olika för olika skolor? Kan kommunen hjälpa till ytterligare?”, frågar sig någon.

Sedan några år tillbaka är höstlovet i Södertälje ett ”Kulturlov”. Kultur- och fritidskontoret samverkar med utbildningskontoret och föreningslivet i stan för att unga i Södertälje skulle få ett lov späckat av kulturaktiviteter. Exempel på aktiviteter under kulturlovet har varit dockteater på Luna, spökvandring på Torekällberget, prova-på-vecka LajLaj på Kulturskolan och Ung fritids stora Selfie Challenge bland mycket annat. Alla aktiviteter under Kulturlovet har presenterats samlat på kommunens webbplats och i en folder som delats ut i Södertäljes skolor.

Biblioteken i Södertälje är en av de få bibliotek i landet som kan uppvisa ökade siffror både gällande besök och utlåning. Det ska tillskrivas en tydlig politisk vilja att satsa på biblioteksverksamheten de senaste åren, men mycket återstår att göra. Hur kan biblioteken användas för att attrahera nya besökare? Hur kan man utveckla biblioteken som mötesplats – inte minst gentemot barn, unga och familjer?

Biblioteket, men också Konsthallen, har aktiviteter riktade mot barn och unga och Grafikens Hus har redan hunnit genomföra ett antal aktiviteter riktade mot ungdomar.

Nova, mötesplats för unga kulturintresserade placerad i Luna, ingår i Kulturskolan rent organisatoriskt. Själva Kulturskolan finns numera en bit utanför centrum. När Kulturskolan inte längre finns i city, så blir det långt för barn, menar vissa. ”Var ska Kulturskolan finnas framöver, bör den finnas mer i centrum?”, frågar man sig.

Någon påtalar att det behövs mer projekt i ytterområdena för unga mellan 12 och 17 år och lyfter också frågan om kommunen borde skapa ett ungdomskulturråd. Det skulle kunna knytas till kultur- och fritidskontoret och rekryteras via Nova, där jag själv har mött ett stort engagemang hos ungdomarna. De skulle kunna vara början till att kommunen börjar involvera unga även i till exempel stadsplaneringen.

En fråga som flera tar upp, som ligger en bit utanför kultur- och fritidskontorets område, men som i hög-

sta grad är relevant anser jag, är bristen på lekplatser – både i stadskärnan och i ytterområdena. ”Om vi nu ska prioritera barn här i Södertälje varför gör vi inte de häftigaste och mest innovativa lekplatserna?”, säger någon.

Att åtgärda

Det finns några strukturella utmaningar och brister som pekas ut bland de tillfrågade kultur- och föreningsaktiva. Men den stora och oftast återkommande frågan, som överskuggar alla andra förbättringsområden är hur kultur och kulturlivet värderas från de styrande i den absoluta toppen, eller åtminstone hur de i Södertälje verksamma kulturaktiva uppfattar att kulturen värderas.

Kulturens position

Många av de intervjuade efterlyser ett visionärt politiskt ledarskap som ser kultur som en utvecklingsfaktor och en gemensam syn från politikens sida att kultur är viktigt. Liverpool, Manchester, Marseille och Bilbao nämns som exempel. Även på närmare håll finns det goda exempel på hur städer använder kulturen som hävstång. Borås är numera känd som skulpturstaden och den stora satsningen i byggandet av ett konserthus har satt Vara på kartan.

Kommunen skulle behöva fundera lite vidare och långsiktigt, är uppfattningen. Inte bara ha fokus på skolan, utan ha en helhetssyn på barn och ungas uppväxtvillkor och utveckling där kultur och idrott i skolan och fritiden kan bidra till utvecklingen.

Det är signifikant att kommunen inte har en stads-trädgårdsmästare eller stadsarkitekt. ”Det borde vi ha, vi är sån stor stad”, säger flera och att ”det är viktigt med de titlarna, det markerar status”. Överhuvud ser man en brist i samhälls- och stadsutvecklingsfrågor att kulturhistoriska värdefulla byggnader eller konstnärliga gestaltningsfrågor inte alls är prioriterade. Man nämner parkeringsplatsen vid Hebbevillan och byggandet vid Orionkullen och att McDonalds så länge fått inneha centrumets bäst belägna plats som tydliga markörer för kommunens bristande estetiska känsla.

Likaså nämner flera att man upplever det som att det är sämre för kulturen och kulturlivet att det är en ge-

mensam politisk nämnd för kultur- och idrottsfrågor och efterlyser en renodlad kulturnämnd.

Den ideella sektorn

Kommunen har en dialogmodell med de föreningar som erhåller föreningsbidrag. En gång om året träffar tjänstepersoner och representanter från kultur- och fritidsnämnden företrädare för varje förening och följer upp aktuellt verksamhetsår och pratar om kommande. Dessutom sker årliga storträffar med föreningsarna. Dialogmodellen har utvärderats och uppfattas som väl fungerande.

Föreningarna är väldigt många, men de integreras inte med varandra eller med kommunens arbete, åtminstone upplevs det inte så. Föreningarna vill inte bara samarbeta mer med varandra, utan också med kommunen. ”Se oss som en resurs, använd oss”, är budskapet från flera håll. Det finns en stark ideell vilja, den måste man ta tillvara – ”och inte motarbeta oss”.

Apropå föreningar så söker många inte ens bidrag, eftersom de inte har barnaktiviteter – ”det är ingen idé att vi söker ens känns det som”, säger någon. Det är inte helt enkelt och transparent för vad man kan få stöd för. Man uttalar också att det är påtaglig skillnad mellan centrum och periferi, säger flera av hembygdsföreningarna. ”Vi blir isolerade och ensamma, långt bort från sambandet mellan kulturbyråkrati, vi som håller till i glesbygden”.

”Samarbetet är mycket upp till var och en, finns inte i vår struktur.” Det är väldigt personberoende.

Samverkanspotential

Generellt så efterlyser många aktörer mer samverkan och ökat samarbete. Känslan hos många aktörer är att man känner sig ensam och ganska isolerad. Föreningarna är ofta små, nischade, har i många fall svårt med rekrytering av både styrelseledamöter och medlemmar. De säger uttryckligen att de vill bli efterfrågade av kommunen och ”det allmänna” och tas i anspråk, vill involvera sig i gemensamma frågor.

Av de kommunala verksamheterna sticker biblioteket ut; många aktörer upplever det samarbetsvilligt. ABF måste betraktas som det studieförbund som är flitigast gällande programsamarbeten på flera arenor.

Det har funnits ett samarbetsorgan, Kulturforum, som har bestått av ett antal konstföreningar, Kulturhistoriska föreningen, Wendelas Vänner och Kammarmusikföreningen, men det är inte aktivt för närvarande.

Ett stort behov finns dock, enligt mig, av nätverkskapande, informationsutbyte och samordning bland föreningarna. Och då med fler föreningar än de som var engagerade i Kulturforum, inte minst de etniska kulturföreningarna och sammanslutningarna i glesbygd bör ingå.

Någon menar också att det inom de kommunala verksamheterna är stuprör och att det finns mycket samverkansmöjligheter idag som inte utnyttjas. "Varför spelar inte Kulturskolans elever på SSK:s matcher?", frågar sig någon. Flera menar att just på ungdomssidan samverkar inte alla de kommunala kulturverksamheter med varandra eller med fritidsgårdarna – "Hur skulle man kunna utveckla det?", undrar man.

Tillgång för alla?

Många uppfattar det som att kulturen i Södertälje är tillgänglig – "Det finns mycket att göra här, även om inte alla tar del av den", säger någon. Att Torekällberget, Kringelfestivalen och lunchmusiken på Stads scenen har fri entré upplevs som tydliga signaler att staden vill nå ut med kultur.

Södertälje ligger långt fram i ett nationellt perspektiv när det gäller att erbjuda kultur inom den kommunala äldreomsorgen. Verksamheten kallas Kultur 365 och är ett samarbete mellan kultur- och fritidskontoret och social- och omsorgskontoret, sedan 2002. Förra året genomfördes 850 aktiviteter med närmare 14.000 deltagare. Likaså har man ett riktat kulturutbud och specialsatsningar, däribland en årlig kulturfestival riktad mot personer med funktionsnedsättning.

I samtalen återkommer två exempel på viktiga verksamheter som inte verkar nyttjas på bästa sätt och som skulle förstärka bilden av en kulturstad. Det ena är att Castor – Oktoberteaterns lokaler med bästa centrumläget – borde användas mer och av fler och fyllas med mycket mer mångkultur. Det andra exemplet är Torekällberget, som upplevs som dåligt utnyttjat och lever ett undanskymt liv. Det borde vara mycket mer aktiviteter: "allt känns stängt när man är där".

Nå ut

"Vi behöver starka institutioner, som kan arbeta utåtriktat för att nå såna som inte hittar till kulturen", säger någon. "Ensamkommande flyktingbarn och unga placerade i familjehem borde vara viktiga för kommunen att nå". En sådan naturlig sak att åtgärda enkelt är att många av de kommunala kulturverksamheterna borde ha skyltar på fler språk än svenska för att öka tillgängligheten.

Representant från landsbygden: "Vi borde få hjälp med att sprida information om våra evenemang. Vi har långt till stan! Om kommunen hade en vettig hemsida, där vi kunde lägga ut våra evenemang – det skulle betyda mycket."

En föreningsrepresentant konstaterar frankt: "Vi skulle behöva kompetenshöja oss och få input från de olika världarna som finns. Skulle vi gjort för 15 år sen. Vi som organisation behöver hjälp – vår folder är inte ens på arabiska. Vi mäktar inte med att driva det själva."

Viktiga faktorer för att tillgängligheten av kultur ska vara god är – enligt de intervjuade – att hålla så låga entrépriser som möjligt, att hålla sig nära människor och erbjuda kultur där människor finns – "närvaro ute på fältet är tricket", säger någon.

Ytterligare idéer och förbättringsområden

En brist som många tar upp är lokaler. Många föreningar önskar lokaler i olika storlekar och rimlig hyra. Idag är många lokaler förknippade med någon organisation så att de inte känns "neutrala" och därmed publikvänliga att hyra. Estrad uppfattas som för stor av många och ofta uppbokad.

Föreningarna efterlyser hjälp med lokaler, anslags-tavlor, men framför allt hjälp med marknadsföringen. "Kommunen vill att vi lägger in evenemang på deras hemsida, men ingen förstår hur man gör – det är för krångligt". Föreningarna vill också gärna se att kommunen visar en stolthet över det kulturutbud och de verksamheter som finns. "Hjälp oss att marknadsföra oss, vi behöver synas mer i digitala kanaler, det kan ju kommunen hjälpa oss med".

Jag kan också konstatera att kultur- och fritidskontoret borde utveckla sina metodiska verktyg – vid sidan av dialogmodellen – att följa upp stöden till kultur-

och föreningslivet. Vem är kulturbesökaren? Vad tycker man om verksamheterna? Vad är man intresserad av? Hur ser kulturvanorna ut?

En kommersiell biograf i centrum står högt upp på listan hos många. Andra önskemål som framförs: Att man ska kunna ta sig med båt till Södertälje centrum och Tullgarn. Att några stora artister uppträder på Scaniarinken. Att den ”osynliga” kulturen i kyrkorna och olika fester lyfts fram. Att det är mer konst i gatubilden – det skulle vara ett ”statement”. Mer plats för musikarrangemang och en fri scen. Att Maren och Marenplan utnyttjas bättre. Att kommunen marknadsför Järna som ett kulturresmål. En saluhall med internationell mat. Kan man skapa en utomhusscen i kalkbrottet på Oaxen?

Kulturen spelar roll

Vid sidan av att konsten och kulturen är viktig för sitt egenvärde, ska ”kulturen ska också gynna skolresultat och rik fritid”, som en hög kommunföreträdare uttrycker sig. Det stämmer också väl överens med de flesta andra kommuners synsätt; att kulturen är viktig både för sin egen skull och att den kan bidra till samhällsutvecklingen.

Att kulturen är viktig för hela Södertäljes utveckling är alla rörande överens om. ”Det är ett kitt mellan folk, oavsett ålder, kön, bakgrund”, ”näringen för oss människor” och ”kulturen förenar oss”. Man konstaterar att kultur och idrott betyder mycket, inte minst för barn och unga som gör saker tillsammans och som får en rik fritidsverksamhet.

Integration och stolthet

”Integration är ett måste”, konstaterar man och här skulle kulturen kunna spela en större roll. Någon säger också att kulturens viktigaste funktion är just integration och demokratiutveckling. ”Hög ungdomsarbetslöshet och många integrationsutmaningar – då är kultur och idrott viktiga”, konstaterar man.

Kulturen skapar bilden av staden utåt och kan ge stolthet. Flera påtalar att självbilden är ganska negativ, ”och det skulle en kultursatsning kunna ändra på”, menar man.

Kulturen fyller fler funktioner, enligt de tillfrågade:

Den skapar ett kitt mellan invånarna i samhället och involverar invånarna, samt gör det trevligt att bo här. Det handlar om att alla invånare ska kunna mötas oavsett klass, olika åldrar, kön, bakgrund.

I samma andetag nämns ofta Berättarministeriet, El Sistema, Kultur 365 i äldreomsorgen, Kulturskolan, men också att biblioteken spelar roll för samhällsutvecklingen.

Många pekar på att barnen är nyckeln till att komma åt segregationen. Man säger att kulturen fyller ett stort behov, eftersom det finns så många barn, unga och familjer som inte har möjlighet att göra så mycket.

Behov av mötesplatser

Mötesplatsbehovet är stort, landsbygd – storstad, så många etniska grupperingar – ”vi måste träffas så att kulturkrockar blir kulturkrokar”, som någon uttrycker det. Mötesplatserna ökar inte, snarare tvärtom, är känslan.

Ett föreningarnas hus skulle underlätta. ”Det skulle fylla ett stort behov, eftersom vi har så många barn och familjer som inte har råd att göra så mycket”, menar man.

Kulturen lockar

Många konstaterar i samtalen att den kommande öppningen av Grafikens Hus kommer att öka Södertäljes attraktion som kulturstad och destinationsmål. Man jämför det ofta med Tom Tits dragningskraft på besökare boende utanför Södertälje. Likaså ökar attraktionen om planerna på ett Hilma af Klint-museum i Järna blir verklighet. ”Idag är vi en utpräglad sportstad. Identiteten som kulturstad fejdar ut. Ska man stärka stadens varumärke – lägg krut på kulturen som finns och ta hand om Grafikens Hus.”

Man hyser stora förhoppningar om utvecklingen kring kanalen när den nu ska breddas och när man gör en översyn av fastigheterna vid Marenplan. Man efterlyser att kultur- och fritidskontoret får och tar sig större plats i samhällsutvecklingen, och inte minst i centrumutvecklingen. Vid den nyligen genomförda medborgardialogen på Kringelfestivalen var temat kultur och hur den kan bidra till en attraktivare stadskärna. Kan-ske kan detta vara startskottet för en närmare samverkan om hur kulturen kan bidra till stadsbyggandet?

Kulturkommunen Södertälje i morgon

Vision, mål och fokusområden

"Jag torkade mig om läpparna, steg ner från barstolen och gick ut genom dörren med långa världsvana kliv, precis som det anstår en som varit i Södertälje."

Ulf Stark: Inget trams eller Farväl Stureby

Vision

Visionen är att Södertälje ska vara attraktivt att leva och verka i och besöka genom att kommunen genomsyras av en kulturdriven utveckling med långsiktighet och mod som ledord. Kulturen och kulturlivet ses som en utvecklingskraft och genomsyrar kommunens övergripande strategier. Södertälje är en stolt kulturkommun.

Värdet av kulturen vilar i idén och synsättet att konst och kultur är oundgängligt för oss människor och för samhället och bidrar till fler dimensioner åt våra liv. Dessutom skapar kultur ytterligare värden i samhället i form av social funktion, turism, jobb, identitet och andra värden.

Mål:

- Södertälje drar fördel av sin unika mångfald avseende människor, geografiskt utseende, skillnader, likheter, sin historia och dagens Södertälje.
- Södertälje tar avstamp i den stora ideella kraft och mångfald bland kulturaktörer och föreningar samt ser engagemanget som en drivkraft och utvecklingsfaktor.
- Södertälje värnar om den vardagsnära kulturen där människor bor, för barn och unga, för äldre.
- Södertälje förknippas framöver av invånare och besökande av värden som tillgänglighet, mångfald, samverkan och självförtroende.
- Södertäljes tydliga profilområde är kreativa verksamheter för barn och unga, i skola och på fritiden, där man ska vara nationellt ledande.

Fokusområden:

För att säkra Södertäljes inriktning mot att skapa ett rikt och brett kulturutbud för alla invånare följer satsningar inom kulturområdet i tre olika fokusområden:

- 1: Södertälje är en aktiv kulturkommun
- 2: Tillgänglig kultur i hela Södertälje
- 3: Södertälje samarbetar och ingår partnerskap med andra aktörer

Fokusområde 1: Södertälje är en aktiv kulturkommun

Målet är att kulturen ska ses som en utvecklingskraft i Södertälje. Kunskap om, och tilltro till, kulturens kraft och möjlighet att påverka samhällsutvecklingen ska synas i kommunens arbete och strategier och genomsyra stadens arbete. Vid sidan av idrotten ska även kulturen, industrihistorien och mångfalden prägla kommunen.

MÅL: KOMMUNEN ANVÄNDER SIG AV KULTUREN SOM UTVECKLINGSKRAFT

Uppnås genom att:

1. Visa tydlig stolthet och kraftfullt engagemang i kulturfrågor.

Södertälje går i bräschen och låter det rika kultur- och föreningslivet representera kommunens interna och externa kommunikation och låter kultur i vid bemärkelse genomsyra arbetssättet. På stan, i de offentliga rummen, i kommunfullmäktige, i kommunens utskick och information visar man, tipsar och berättar man om det breda kultur- och föreningslivet. Södertäljebyrå bör använda sig mer av kulturlivet för att berätta om staden. Kommunala arrangemang som Kringelfestivalen och Medborgardagen bör ha ett mer profilerat anslag och täcka in flera kommuninvånarens intressen; hur ser representationen ut av artister, talare, och medverkande i de olika kommunala arrangemangen?

Kultur- och fritidskontoret bör skaffa sig kunskap kring kulturvanor, behov och önskemål genom att varje eller vartannat år genomföra publikundersökningar.

2. Kultur ingår i utvecklingen av kommunens områden.

Redan idag finns tydliga och framgångsrika kommu-

nala samarbeten inom kulturområdet, framför allt på både utbildningssidan och inom äldreomsorgen. Förslaget är att låta kulturen genomsyra flera kommunala delar och än djupare. Hur kan kulturen tydligare genomsyra arbetet med att utveckla skolan, samhällsplaneringen och destinationsarbetet? Syftet är att identifiera olika områden och aktiviteter där kulturen kan stärka kommunens övergripande mål avseende barn och unga, ökad attraktionskraft mot turister, inflyttare och så vidare.

Också internt bör de olika delarna inom kultur- och fritidskontoret samverka och hitta gemensamma beröringspunkter, till exempel för att skapa ett tätare samarbete med fritidsgårdarna.

3. Kulturnätverk bildas.

För att ta tillvara på den kraft och det engagemang som finns i föreningslivet föreslås att ett kulturnätverk bildas. Initiativtagare och samordnare bör vara kommunen genom kultur- och fritidskontoret. Nätverket ska syfta till att öka samverkan och skapa nya kontakter och nya samarbetsmöjligheter. Genom träffar, förslagsvis två gånger per år, ska man ta del av varandras idéer och uppslag, där också kommunen har möjlighet att informera om aktuella frågor. Stor kraft bör läggas på utformningen av nätverksträffarna så att alla föreningarna känner sig motiverade att delta.

För att skapa större samarbete med att stödja arbetet med unga och deras möjlighet till meningsfulla fritidssysselsättningar och för de angelägna kulturarrangemangen skulle ett speciellt mötesforum äga rum, dels med företrädare från kulturnätverket, men också inom utbildning, fritid och andra delar som arbetar med ungdomar.

4. Referensgrupp skapas.

Ett antal av föreningarna som ingår i kulturnätverket bör utgöra en referensgrupp för kultur- och fritidskontoret. Det kan gälla för planering och utformning av till exempel Medborgardag eller Kringelfestival.

Jag ser att ett speciellt ungdomskulturråd borde skapas och knyts till kultur- och fritidskontoret och rekryteras via Nova, där jag själv har mött ett stort engagemang hos ungdomarna. Rådet ska, precis som kulturnätverket, knyts till olika kommunala arrangemang och hjälpa kultur- och fritidskontoret

att utveckla och förbättra de egna kommunala kulturverksamheterna och kulturarrangemangen.

5. Evenemangskalender skapas.

En utvecklad och mer attraktiv evenemangskalender, som förslagsvis kan vara en hemsida och/eller en app för mobiltelefon, skapas på uppdrag av kultur- och fritidskontoret. Idag upplevs att den nuvarande kalendern inte fungerar tillfredsställande och att det är tekniskt komplicerat att lägga in nya evenemang. Den nya evenemangskalendern måste vara användarvänlig, lätt att hitta för den intresserade, kostnads effektiv och aktivt marknadsföras.

6. Hebbevillan stärks genom samarbete med Torekällberget.

Hebbevillan drivs sedan många år av en ideell förening, Wendelas Vänner, som gör stora insatser. Jag anser dock att den nuvarande organisationen inte är optimal på längre sikt, eftersom den idag bygger på helt ideella krafter. Huset har något att berätta, personerna kopplade till familjen Hebbe utgör en viktig del av Södertäljes historia och serveringen i en vacker historisk miljö fyller en funktion gällande centrumets attraktivitet.

För att säkerställa framtid och återväxten föreslår jag att kommunen och Torekällbergberget får i uppdrag att vårda miljön och samverka med föreningen gällande programverksamheten. Jag ser att Hebbevillan skulle kunna betraktas som en "centrumfilial" till Torekällberget där museets kompetens av kulturmiljö kombineras med föreningens kompetens kring programläggning.

7. Saltskog Gård blir mer publikt en plats för samtidskonsten – och en översyn av konsthallen görs.

Saltskog Gård är en unik och idag undandömd miljö. De karaktäristiska historiska byggnaderna utgör tillsammans med trädgården och parken en oas med fin atmosfär. Fler borde få chansen att upptäcka miljön, både Södertäljebor och personer boende utanför kommunen. Saltskog Gård har alla möjligheter att bli ett destinations- och resmål för den konst- och utflyktsintresserade, under förutsättning att utställningsutbudet, öppettider, kommunikation och caféverksamhet är av hög kvalitet. Verksamheten bör enligt mig stärkas betydligt – den

publika verksamheten kan inte baseras på arbetet av en ideell förening. Mitt förslag är att stiftelsen fortsatt ansvarar för ateljéverksamheterna. Ateljéverksamheten ser jag som en viktig del av miljöns själ – att konstnärer använder sig av huset fyller det med en speciell känsla. Omvårdnaden av fastigheten bör tillfalla kommunen. Konsthallen bör få ansvar för utställningsverksamheten och det publika arbetet. Konsthallen skulle således ha två utställningslokaler; en i centrum och en på Saltskog Gård.

Redan nu bör en översyn av Konsthallens verksamhet och organisation göras. Idag säger man i interna skrivelser att man ska "räknas som en av kommunens främsta kulturinstitutioner" och vara en "vital institution inom det lokala och nationella konstlivet". Min bedömning är att man inte lever upp till det idag. Hur kan Konsthallen interagera med samhället och bli ett kraftcentrum? Hur skulle i framtiden Konsthallen kunna hitta en position som till exempel Tensta Konsthall eller Röda Sten i Göteborg har gjort och utgöra en större kraft i localsamhället och konstsvetige? Och hur skulle man arbeta med Saltskog Gård som en samtidskonstarena.

8. Kommunen bygger ett nytt kulturhus vid Marenplan.

På den mest strategiska platsen i hela Södertälje centrum, vid Maren, ligger sedan länge McDonalds. Det finns redan ett politiskt beslut att McDonalds ska rivas och att en byggnad ska uppföras, som enligt plan ska innehålla offentlig verksamhet i två plan med bostäder ovanpå. Politikerna ser framför sig att det blir ett landmärke med en byggnad av hög arkitektonisk kvalitet som en del av "Södertälje stadskärna 2009–2029 – program för en hållbar stadsutveckling".

Mitt förslag är att kommunen bygger ett nytt kulturhus på den platsen. Kulturhuset bör innehålla Stadsbibliotek, Konsthall och Nova. Det innebär att man alltså flyttar ut ur Lunahuset. Jag ser också ett behov av flera möteslokaler för att stödja och utveckla föreningslivet. Det nya kulturhuset bör bli plats för ett barnkulturcenter för alla mellan 0 och 13 år, som en del av Stadsbibliotekets utökade barnverksamhet. Kulturhuset utgör också biljettcentrum och gemensam marknadsföringsplats för hela kommunens kultur- och föreningsliv med ett café. Jag ser behov av en separat utredning om ett framtida

kulturhus gällande vilka verksamheter som ska finnas där. En möjlig tanke är ju att också tillse att kulturskolan har sitt huvudsäte i kulturhuset.

Jag ser väldigt spännande fördelar med närheten till Castor, Hebbevillan och Orionkullen, samt möjligheter för det nya kulturhuset att harmoniera och utvecklas tillsammans med planerna på inre Maren, med en parkliknande miljö, som enligt kommunen "ska bli Södertäljebornas nya utevardagsrum". Hela Marenplan kan med befintliga kulturaktörer och det nya kulturhuset med en förlängd utomhusarena förändra stadsbilden på ett väldigt positivt sätt.

Byggandet av ett nytt kulturhus med inriktning på litteraturen, konsten, barn, unga och föreningar mitt i centrum kommer att stärka invånarnas och omvärldens bild av Södertälje som kulturstad.

Fokusområde 2: Tillgänglig kultur i hela Södertälje

Södertälje är Sveriges tjugonde största kommun med snart 100.000 invånare. Nästan hälften har utländsk bakgrund från framförallt Irak, Finland, Syrien, Turkiet och Libanon. En tredjedel av medborgarna bor utanför tätorten Södertälje, många i utpräglad glesbygds- och skärgårdsmiljö – kommunen har 23 naturreservat, 707 öar och 86 sjöar.

En utmaning är att hålla samman samhället och medborgarna där det finns stora skillnader inte bara geografiskt och i boendeförutsättningar, utan även gällande utbildning och inkomster. Södertälje strävar därför mot att kulturen ska finnas tillgänglig i hela kommunen, för alla invånare.

MÅL: KULTUR SKA FINNAS TILLGÄNGLIG I HELA KOMMUNEN

Uppnås genom att:

1. Kultur ingår som en naturlig del av samhällsplaneringen.

Kommunen bör framöver fokusera på kulturens roll i samhällsutvecklingen och arbeta för att stärka och synliggöra de värden och effekter som kulturen kan bidra med i ett samhällsperspektiv. För att skapa en kreativ livsmiljö är människors välbefinnande,

utveckling och upplevelser helt avgörande. Att skapa attraktiva platser där kultur spelar en aktiv roll blir allt viktigare för många kommuner. Syftet är att skapa ett meningsfullt liv för boende och besökare men också för att stimulera tillväxt. Fokus bör särskilt ligga på barn och unga, jämställdhet, mångfald och tillgänglighet.

Ett sätt att inbegripa kultur i frågor avseende samhällsplaneringen är cultural planning, en metod som stärker kommunernas självbild och verksamhet genom ett kartläggningsarbete, ”mapping”, av de kulturella resurser som finns i lokalsamhället.

Det innebär att aktörer inom kulturområdet och kreativa näringar blir lyssnade på och att immateriella värden såsom traditioner, kreativitet och framtidstro tas till vara. Metoden innebär att man involverar platsens invånare, kulturutövare, politiker och det civila samhället.

2. Stödja ett brett föreningsliv.

Jag rekommenderar att man framöver även ser över möjligheterna att stödja verksamhet som vänder sig mot vuxna. Genom att brett stödja lokala och enskilda initiativ och ideella föreningar uppmuntrar kommunen till att föreningsaktiviteter, utställningar och kulturprogram äger rum i hela kommunen. På så sätt uppnås ett engagemang och en rikedom gällande kulturutbudet och man säkerställer tillgången till många olika kulturmötesplatser.

Friluftsmuseet Torekällberget bör i egenskap av stadsmuseum och kommunens stora kulturarvs- och kulturmiljöaktör få i speciellt uppdrag att samla, koordinera och uppmuntra hembygdsföreningarna.

3. Utse biblioteken till kulturnav.

Stadsbiblioteket är idag beläget i Lunahuset, mitt i centrum. I kommunen finns kommundelsbibliotek i Enhörna, Järna, Hölö och Mölnbo. Under sommaren har en biblioteksfilial i Hovsjö Hub haft öppet. Den nyigen genomförda strukturplanen visar på en skevhet i den nuvarande biblioteksverksamheten. Den följer inte kommunens geografiska och befolkningsmässiga struktur. Socioekonomiskt utsatta områden saknar idag tillgång till bibliotek, bland annat föreslås att en filial i Hovsjö öppnar permanent. Flera av de nuvarande kommundelsbiblioteken föreslås i strukturplanen bli renodlade skolbibliotek, medan filialen i Järna bör

utvecklas. Strukturutredningen påtalar också behovet av en bokbuss i Södertälje.

Biblioteken är viktiga aktörer, inte minst gällande programaktiviteter i stadsdelarna. Av statistik framgår att både antal besök och utlåning går emot den nationella trenden och ökar i kommunen. Förslaget är därför att utveckla biblioteken som viktiga mötesplatser och kulturnav för programverksamhet i kommunen, med tonvikt där behovet av tillgång till offentliga rum är störst. Den politiskt antagna strukturplanen för biblioteken i Södertälje bör implementeras.

4. Stärk kulturutbudet i förskolan och skolan och inför kulturgaranti.

För att säkerställa att alla barn och unga får ta del av kulturupplevelser föreslås att kulturutbudet gentemot förskola och skola stärks. Sedan trettio år tillbaka har kommunen ett väl utvecklat program för att erbjuda kulturupplevelser för de yngre i ett samarbete med utbildningskontoret. Man vänder sig både till kommunala och fristående förskolor och skolor.

Genom ett samarbete med Nykvarns kommun har man på scenkonstsidan upparbetad kontakt med cirka 140 pedagoger, så kallade kulturutvecklare. Man får önskemål om cirka 66.000 platser per år och kan erbjuda cirka 25.000 platser fördelat på 290 föreställningar. Stockholms läns landsting subventionerar en del av scenkonstbiljetterna.

Idag bokas program på Torekällberget, konsthallen och biblioteket separerat från ovanstående scenkonstprogram. Jag föreslår att kultur- och fritidskontoret skapar en gemensam bokning och samordning av alla kulturprogram som erbjuds till förskola och skola för att underlätta för skolpersonal att få en samlad överblick över utbudet.

Jag rekommenderar också att kommunen omvandlar programmet Kultur i skolan/kultur i förskolan till att bli en kulturgaranti, för att säkerställa att kulturen når alla barn och unga. Vimmerby kommun garanterar alla barn i förskolan och skolan minst en kulturupplevelse per läsår från det att de är tre år och tills de lämnar gymnasiet. Och förra året införde Huddinge att alla elever som går ut åk 9 i Huddinges kommunala skolor har fått en bred kulturell bildning. Målet borde vara att Södertälje inom några år blir utsedd till Sveriges bästa musik- och kulturskolekommun, som utses av Lärarförbundet.

5. Utveckla kulturupplevelser för seniorer.

Sedan nästan femton år erbjuds kulturaktiviteter inom äldreomsorgen genom verksamheten Kultur 365. Målet är att skapa nya perspektiv och synsätt för fysisk aktivitet, social tillvaro och kulturellt tänkande för seniorer. Kultur 365 görs i samarbete mellan kultur- och fritidskontoret och socialkontoret och har även haft stöd av Kulturrådet. Äldreomsorgens alla verksamheter, framför allt boenden och dagverksamheterna, erbjuds minst fyra olika kulturprogram per år. Under ett år genomförs runt 850 aktiviteter för upp emot 14.000 personer.

Utmaningen är att fortsätta med delprojektet Playmäkers, där ungdomar besöker äldreboenden och dagverksamheter och fungerar som internetlotsar och kulturinspiratörer i ett samarbete mellan Telge Tillväxt AB, som anställer och hjälper ungdomar att komma ut i arbetslivet, och ABF Södertälje-Nykvarn med stöd av Kulturrådets satsning "Kultur för äldre".

Fokusområde 3: Södertälje samarbetar och ingår partnerskap med andra aktörer

Södertälje bedriver ett antal helkommunala kulturverksamheter. Stadsscenen med Estrad och Trombon med olika programaktiviteter, Stadsbiblioteket och flera biblioteksfilialer, ungdomskulturmötesplatsen Nova, friluftsmuseet Torekällberget och Kulturskolan är några av verksamheterna som ingår i kultur- och fritidskontorets organisation.

Vid sidan av de verksamheterna stödjer kommunen utvalt och medvetet ett antal externa och fria kulturaktörer som tillför mervärden för medborgarna. Berättarministeriet och Grafikens Hus är några som redan har framhållits i rapporten. Södertälje teateramatörer, STA, är en av de många viktiga fria aktörerna, som kommunen bör fortsätta stödja.

Kultur- och fritidskontoret samarbetar också framgångsrikt med andra delar av den kommunala förvaltningen; däribland utbildningskontoret och äldreomsorgen inom socialkontoret.

MÅL: KULTUR SKA ERBJUDAS GENOM STÖD TILL EXTERNA KULTURAKTÖRER OCH I SAMARBETE MED ANDRA KOMMUNALA VERKSAMHETER

Uppnås genom att:

1. Fortsatt uppmuntra och tillvarata externa kulturinitiativ.

Södertälje har en stolt tradition att anamma initiativ och idéer från olika kulturaktörer. Oktoberteatern kom till staden redan i slutet av 70-talet. På senare år har kommunen hittat samarbetsformer gällande nationella spjutspetsverksamheter som El Sistema och Berättarministeriet.

Högaktuellt just nu är etableringen av Grafikens Hus i byggnaden kallad Gjuteriet, granne med Tom Tits i Södertälje centrum. Planer finns också på byggandet av konsthallen Kristallen i Järna, som ska husera Hilma af Klints konst. Jag anser att kommunen ska fortsätta aktivt stödja tillblivelsen av de nya konstinstitutionerna.

2. Upprättandet av tydliga och ändamålsenliga avtal med föreningar och samarbetspartners.

Södertälje är avgjort en föreningsaktiv kommun, men det finns brister gällande samverkan och kommunikationsarbetet för att nå nya målgrupper hos föreningarna. Jag saknar en övergripande skrivning om att kultur- och fritidsnämndens insatser syftar till att visa kommunens mångfald och kreativitet.

Det upplevs inte helt enkelt och transparent för vad man kan få stöd för. Kommunen bör göra en översyn av utformningen av föreningsstödet och även se över ifall det starkt uttalade barnperspektivet vid stödgivning verkligen främjar ett brett kulturutbud för medborgarna. Man bör göra en analys av fördelningsgrunderna och se var stöden gör mest nytta.

Alla aktörer som får stöd bör få i uppdrag att än tydligare arbeta med integration. Idag står det i avtalen mellan kommunen och de olika kulturaktörerna att barn och unga ska prioriteras och specifikt redovisas årligen. Mitt förslag är att även insatser för integration, arbetet för att nå nya målgrupper och hur man samverkar med andra kultur- och samhällsaktörer ska redovisas.

Kommunen bör också stödja och underlätta att information om kulturverksamheterna finns på de i kommunen mest utbredda språken. De helkommunala publika verksamheterna bör ligga i framkant i tryckt och digital kommunikation.

Oktoberteatern bör som den enskilt största externa stödmottagaren av kommunala kulturmedel ta fram en strategisk handlingsplan för hur man avser att återfå positionen som en av de ledande scenkonstaktörerna i landet. Teatern bör också se över hur man samverkar med kulturlivet i kommunen, däribland Södertälje teateramatörer, och hur man ökar antalet föreställningstillfällen.

Utbudet i Kringelfestivalen bör breddas så att fler tilltalas. I avtalet med Centrumföreningen, som arrangerar festivalen påtalar uppdragsgivaren kultur- och fritidskontoret att arrangemanget ska vara en folkfest som samlar Södertäljeborna till en gemensam upplevelse och att det ska stärka vi-känslan och stadens identitet. Idag är utformning och utbud relativt inriktat på en typ av artister och enligt mig lever man inte upp till skrivningen att stärka vi-känslan. Det bör istället vara en stadsfestival som interagerar med hela kommunen och presenterar ett mer profilerat artistprogram framöver.

3. Stöd till forskning om Södertälje.

Kunskapen om kommunens rika och mångfacetterade historia upplevs av många som eftersatt. Som en av de äldsta städerna i landet finns det mycket att berätta. Förslaget är att inrätta en kommitté för forskning om Södertälje. Initiativet och förslaget kommer från den aktiva Kulturhistoriska föreningen i Södertälje. Tanken är att man arbetar tvärvetenskapligt, att det sker i samverkan mellan amatör- och yrkesforskare och stimulerar för samverkan mellan historiskt inriktade föreningar. Genom publicering och programverksamhet sprids kunskapen till medborgarna.

Kommunen bör stödja tillkomsten av kommittén som ska samla föreningar, arkivmyndigheter och universitet och högskola.

Frågor ställda i utredningen

Nedanstående frågor var utskickade till alla inbjudna företrädare för kultur- och föreningslivet. De fanns också publicerade på kommunens hemsida hela våren.

1. Hur är det att verka som kulturaktör idag i Södertälje? Vilka förutsättningar finns det?
2. Vilka roller spelar kulturen i Södertälje idag? Vilka roller kan den spela framöver?
3. Hur sker samverkan med andra aktörer idag? Hur skulle det kunna utvecklas?
4. Barn och unga är en prioriterad målgrupp i Södertälje. Vad betyder det och hur kan det arbetet utvecklas?
5. Hur ökar vi tillgängligheten för kultur så att alla medborgare ges möjlighet att delta och verka i kulturlivet?
6. Hur kan kulturen bidra till en attraktiv livsmiljö för Södertäljes alla medborgare? Hur bidrar just er verksamhet till en attraktiv livsmiljö?
7. Hur kan er verksamhet och övrig kulturverksamhet bidra till att öka Södertäljes attraktion som evenemangsstad och destinationsmål?
8. Hur ser era planer ut de närmaste åren vad gäller:
 - Nå nya målgrupper
 - Digital utveckling
 - Tillgänglighet
 - Delaktighet
9. Vad är det som saknas för att Södertälje i ännu högre grad ska vara en kulturstad i framkant?
10. Hur skulle du fördela om kulturbudgeten om du hade möjlighet?

Medverkande

Nedanstående personer har på olika sätt medverkat i utredningen genom möten och enskilda samtal och/eller på eget initiativ tagit kontakt, framförallt via den öppna digitala brevlådan, kulturplan@sodertalje.se. Därutöver har tre större workshops/samtal ägt rum med kultur- och fritidskontorets personal, med ung-

domar på Nova samt på Stadsbiblioteket där allmänheten var inbjudna. I styrgruppen från kultur- och fritidskontoret har kultur- och fritidschefen Staffan Jonsson, bibliotekschefen Catharina Fogelström och marknadsansvarig Eduardo Morris ingått. Totalt har cirka 250 personer berörts av utredningen.

Namn	Organisation/förening
Stephanie Abdallah	illustratör, konstnär
Lars Ahlin	Södertälje kommun, kultur- och fritidskontoret, Kultur 365 – kultur för äldre
Aygül Aho	Assyriska föreningens kvinnosektion
Sonya Aho	Assyriska kulturföreningen
Linda Allerth	Studieförbundet Vuxenskolan
Rebecka Asshoff	Oktoberteatern
Nursel Awrohum	Assyriska föreningens kvinnoförbund och kvinnosektion
Nina Beckmann	Grafikens Hus
Felix Berggren	Sensus
Eva Bjurholm	Oaxens bygdegårdsförening
Ansa Borin	Kulturcentrum Hölö kyrkskola, Sörmlandskustens konst- och hantverksförening
Camilla Broo	Södertälje kommun, kommunstyrelsens kontor
Ingrid Burström	Sensus

Namn	Organisation/förening
Maha Chamoun	Assyriska föreningen
Helena Cronholm	Enhörnakören
Sofi Cyréus	Södertälje kommun, samhällsbyggnadskontoret
Dilsa Demirbag-Sten	Berättarministeriet
Kerstin Ekberg	Kulturhistoriska föreningen
Anna Bohman Enmalm	Södertälje kommun, kultur- och fritidsnämnden
Marlen Eskander	Assyriska föreningens kvinnosektion
Catharina Fogelström	Södertälje kommun, kultur- och fritidskontoret, bibliotek
Peter Fredriksson	Södertälje kommun, utbildningskontoret
Annika Fridman	Oktoberateatern
Boel Godner	Södertälje kommun, kommunstyrelsen
Britt-Mari Gylefors	Enhörna hembygdsförening
Perry Göransson	Södertälje kammarmusikförening
Tina Hammarström	Södertälje kommun, utbildningskontoret
Susanne Harju-Jeanty	Skådespelare
Grete Havnesköld	Skådespelare, statsvetare och ledare "Livet Bitch"
Ulla Havu	Södertälje kammarmusikförening
Helena Hellström	Södertälje kommun, kultur- och fritidskontoret, Kulturskolan
Kent Hefvelin	Södertälje fotoklubb
Jonas Holmberg	Oktoberateatern
Frédéric Iriarte	Konstnär, formgivare
Daniel Johnston	ABF Södertälje-Nykvarn
Staffan Jonsson	Södertälje kommun, kultur- och fritidskontoret
Hans Kimsjö	Hölö Mörkö hembygdsförening
Arne Kemvall	Studieförbundet Vuxenskolan
Hanna Klingborg	Södertälje kommun, Järna kommundelsnämnd
Kerstin Langsten	Södertäljeoperan
Benno Lexholt	Södertälje konstförening
Pia Lillieborg	Kulturhistoriska föreningen
Johanna Lindell	Oktoberateatern
Lena Lindell	Musikteater 89
Kerstin Lindskog Eriksson	Södertälje kammarmusikförening
Ingalill Lewerth	
Margareta Lithén	
Susanna Lovén	Södertälje kommun, kultur- och fritidskontoret, Torekällberget
Elin Lydahl	Tom Tits Experiment
Ami Lönnroth	Wendelas Vänner
Christofer Martinson	Södertälje kommun, kultur- och fritidskontoret, Fritid för funktionsnedsatta
Per Eric Mattsson	Wendelas Vänner
Eva Melin	Slöjd angår alla
Simon Mezher	Oktoberateatern

FORTS ...

Namn	Organisation/förening
Eduardo Morris	Södertälje kommun, kultur- och fritidskontoret
Tim Mårtensonsson	Södertälje kommun, kommunalrådskansliet
Waltraut Neuschütz	Mörkö bygdegårdsförening
Frida Nilsson	
Magnus Nilsson	Oktoberateatern, dramatiker
Berndt Noelle	Galleri Zebra
Werner Näslund	
Kristina Möller	Södertälje kommun, kultur- och fritidskontoret, Konsthallen
Ninne Olsson	Oktoberateatern
Rolando Perez	Galleri Kretsen
Göran Pettersson	Galleri Kretsen
Olof Sandahl	Grafikverkstan, Konstnär
Anders Siljelöf	Södertälje kommun, kultur- och fritidskontoret, förening och anläggning
Kjell Sjundemark	Södertälje kommun, socialkontoret
Stefan Sundblad	Södertälje kommun, kultur- och fritidskontoret, Torekällberget
Ulf Sundblad	Saltskog Gård
Birger Svantesson	Galleri Kretsen
Peter Taberman	Södertälje kommun, kultur- och fritidskontoret, stadsscenen
Johanna Thor	Oktoberateatern
Emma Tibblin	Södertälje kommun, kultur- och fritidskontoret, Torekällberget, stadsantikvarie
Maria Dahl Torgersson	Södertälje kommun, kommunstyrelsens kontor
Rebecka Törnqvist	Södertälje kommun, kultur- och fritidskontoret, Kulturskolan, El Sistema
Brittmarie Urve	Järna hembygdsförening
Karin Voltaire	Södertälje kommun, Destination Södertälje
Ulf Wagner	Stiftelsen Hilma af Klints Verk
Lars Warg	Hölö Mörkö hembygdsförening
Sonia Nilsson Wegler	Mörkö bygdegårdsförening, Ett blomstrande Mörkö ek för
Hans Qviström	Södertälje teateramatörer
Lars Åkerblom	Södertälje kommun, kultur- och fritidskontoret, Ung fritid
Carina Åkerman-Fijal	Oaxens bygdegårdsförening
Personal	Södertälje kommun, kultur- och fritidskontoret
Ledamöter	Södertälje kommun, kultur- och fritidsnämnden
Allmänhet	Lokal: Nova
Allmänhet	Lokal: Södertälje stadsbibliotek, Café Blå

Rapportförfattaren Eric Sjöström är verksam som frilansande konsult och styrelseledamot i kultursektorn med uppdrag inom organisations- och verksamhetsutvecklingsfrågor. Han har tidigare varit VD för Folkoperan, chef och konstnärlig ledare för Kulturhuset i Stockholm och var av regeringen utsedd utredare för "I samspel med musiken", SOU 2010:12.

Södertälje kommun
151 89 Södertälje

Kultur- och fritidskontoret
Campusgatan 26
151 89 Södertälje

www.sodertalje.se